

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Проект!

КРАТКОСРОЧЕН ПЛАН ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТЕВНОСТ НА ОБЩИНА СТРУМЯНИ ЗА ПЕРИОДА 2018-2021 Г. С ПРОГРАМА ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Струмяни, 2018 г.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ	4
II. ПРОФИЛ НА ОБЩИНА СТРУМЯНИ.....	6
1. Географско местоположение	6
1.1. Релеф.....	6
1.2. Климат	7
1.3. Почви	8
1.4. Води	8
1.5. Полезни изкопаеми	8
2. Селищна мрежа	9
3. Население	10
4. Заетост и безработица в община Струмяни.....	10
5. Образование.....	11
6. Промислени предприятия	12
7. Услуги.....	13
8. Транспорт.....	15
9. Домакинства	16
10. Селско стопанство.....	17
11. Горска дейност в община Струмяни	18
12. Защитени територии	19
13. Археологически разкопки	19
14. Външна осветителна уредба	20
III. СТРУКТУРА НА ПЛАНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ И ПРОГРАМА ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ	21
1. Основание за разработване.....	21
1.1. Закони в България	22
1.2. Европейско законодателство.....	23
1.3. Подзаконови нормативни актове	24
2. Политика по енергийна ефективност	26
3. Състояние на енергийно потребление.....	28
4. Цел и обхват.....	32

О Б Щ И Н А С Т Р У М Я Н И

5.Избор на програми, дейности и мерки.....	34
6.Очаквани ефекти от изпълнението на Плана за енергийна ефективност за периода 2017-2020 г. и програмата за неговото изпълнение	42
7.Етапи на изпълнение	43
8.Източници на финансиране	44
9.Наблюдение и контрол	46
10.Отчет от Изпълнението	47

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните инструменти, които водят до постигането на заложените цели на държавната политика в областта на икономиката и енергетиката не само на национално ниво, но и на местно. Общините, като консуматори на енергия, имат съществена роля в развитието на енергийната ефективност чрез изпълнението на заложените в плановете, програми и проекти енергоспестяващи мерки за намаляване на енергийната консумация.

Реализацията на общинските програми за енергийна ефективност води до:

- намаляване на зависимостта на общините от доставка на енергия и енергоносители;
- намаляване разходите за енергия и съответно повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот;
- повишаване конкурентоспособността на местната икономика;
- откриване на иновативни производства и нови работни места;
- ограничаване на негативното въздействие върху околната среда и климата.

Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез възпитаване на съответното енергийно поведение у потребителите и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните енергийни потребности. Тя е най-ефективният начин за спестяване на енергия и намаляване на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух.

Енергийната ефективност може да се представи и като измерител за разумното използване на енергията, което представлява функция от повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това без загубата на енергиен комфорт.

Енергийната ефективност, като елемент от политиката по устойчиво развитие, води до:

- намаляване разходите за горива и енергия;
- повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- подобряване на топлинния комфорт;
- намаляване емисиите на парникови газове;

Националната енергийна стратегия 2020 г. е насочена към преодоляване на основните предизвикателства пред българската енергетика към настоящия момент, а именно:

1. **Високата енергийна интензивност на БВП** – Въпреки тенденцията на растеж, енергийната интензивност на националния БВП е с 89% по-висока от средната за ЕС (при отчитане на паритета на покупателната способност);
2. **Високата енергийна зависимост** – България осигурява 70% от брутното си потребление чрез внос – природен газ, суров нефт, ядрено гориво. Традиционно вносет е от Русия;
3. **Необходимостта от екологосъобразно развитие** – България е изправена пред предизвикателствата от промените в климата, повлияни от нарастването на обема на

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

емисиите от парникови газове. Промените в климатично изражение, биха довели и до драстични изражения в икономически аспект.

Енергийната политика е съставена от много взаимно обвързани системи и насоки за интелигентни и устойчиви решения в областта на опазването на околната среда, икономическото развитие и иновациите, а и не на последно място, социалната политика. Програмата залага на реализирането на икономически дейности и перспективи за увеличаване капацитета на местната икономика, а заедно с това и нуждата от нови работни места.

Реализирането на Програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- Намаляване разходите в бюджета на общината и нейните граждани;
- Намаляване вредните газови емисии и емисиите на парникови газове, отделяни в атмосферата;
- Подобряване параметрите на околната среда;
- Намаляване на отрицателния ефект от повишаване на цените на енергиите и горивата върху крайните потребители и подобряване комфорта на живот на домакинствата;
- Рационално използване и забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- Създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) на енергийно ефективни съоръжения;
- Създаване на условия за добиване на енергия от ВЕИ.

ОБЩИНА СТРУМИЯНИ

II. ПРОФИЛ НА ОБЩИНА СТРУМИЯНИ

1. Географско местоположение

Общината се намира в западната част на Област Благоевград и с площта си от 355,19 km², заема 9-мо място сред 14-те общини на областта, която представлява 5,51% от територията на областта. Община Струмияни обхваща части от поречието на Средна Струма, западните склонове на Пирин и източните склонове на Малешевска планина. В състава на общината влизат 21 населени места. Община Струмияни граничи с общините Кресна, Сандански, Банско, Петрич и с община Берово /Р. Македония/.

Местоположение на община Струмияни е отбелязано в жълто на картата на Република България (фиг. 1)

1.1. Релеф

Релефът в по-голямата си част е планински /Пирин и Малешевска планина/ и заема около 80% от територията на община Струмияни. Останалите около 20% от земите са по долината на р.Струма и крайните склонове на двете планини. Тези земи имат висока степен на усвоеност и голямо значение за развитието на селското

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

стопанство, което определя по голямата гъстота на населението и концентрация на икономическите функции на общината. Западната част на селищната система е заета изцяло от Малешевска планина. Тя заема около $\frac{3}{4}$ от площта и. Главното било на планината е почти успоредно с р.Струма и се повишава от юг на север и е с добре изразени речни тераси, като почти всички са обработваеми земи. Източната част на общината е заета изцяло от Пирин планина. От 100 м. в най-ниските си участъци по долината на Струма, релефът придобива алпийски характер достигайки 2 400 м.н.в. в северен Пирин.

Забележителните форми на релефа са множеството причудливи скални феномени: Черната скала, Тасевата скала, Медена скала, Мирова скала, Кутлева скала, Щавенска скала, Куклицата, скалният ансамбъл в местността Зандана и др. формиращи цял комплекс в и около село Илинденци. Характерна особеност на Пиринската част е наличието на 18 пещери в района на село Илинденци. Пирин планина дава богати възможности за отдих и туризъм. Високопланинските езера и пасища формират неповторим пейзаж.

1.2.Климат

Климатът дава условията за развитието и определя характера на селското стопанство, транспорта, строителството и др. По отношение на климатичното райониране на България, община Струмьяни обхваща част от Планинската климатична област и част от Петричко-Санданската котловинна подобласт на Преходно средиземноморската климатична област по данни на картата на Климатичните райони приложена към Атлас на НРБ - 1973 г.

Различията в климата на района се определят от разликите в надморските височини от 100 до над 1 000 м.н.в., от Средиземноморското влияние по долината на река Струма и от континенталното влияние на север. Като цяло климатът е типично преходно-средиземноморски. Зимата в района се характеризира с отсъствието на силни студове /средната януарска температура е 2,5 °С /, лятото е най-продължителният и добре изразен сезон, сухо и горещо /средната юлска температура 24,27 °С /, есента е дълга и топла. Валежите са около средните за България / 650 мм/год. /. По долината на река Струма от юг нахлуват предимно топли ветрове, а от север значително по-рядко и по-студени ветрове. Пролетта настъпва сравнително рано. Средната температура на въздуха се задържа устойчиво над 50С още на 19 февруари, като само в най – високите части на планините е чак на 9 май.

Независимо от високите температури сланиите не са изключение. В повечето случаи те падат до края на март, но има години когато се появяват до средата на април. Топлите дни през февруари – март са причина при повратни студове през март – април цъфтящите рано културни видове (бадеми, зарзалии, кайсии, джанки и праскови) често да измръзват.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

1.3. Почви

Почвената покривка е пъстра и разнообразна. Причини за това се големите денивелации на терена и свързаната с тях поясност в разпределение на растителността. Допълнително разнообразие внасят и различните по характер почвообразуващи скали, които варират от кисели (предимно Малешевска планина) до алкални (по Пирин планина).

Най-широко разпространение имат канелените и кафявите горски почви, като след тях се нареждат рендзини и различни наносни почви.

Кафявите горски почви заемат около 24,9 % от територията. Образувани са в условия на планински климат под влияние на букова и иглолистна растителност. канелените горски почви са образувани в условията на субмедитерански климат на височина 700-900 м под влияние на ксерофилна растителност, с преобладание на благун и космат дъб.

Делувиалните, алувиалните и алувиално-ливадните почви са формирани от различни по характер наноси около течението на р. Струма, а на места и около долните течения на притоците ѝ.

1.4. Води

Хидроложките условия на територията на община Струмьяни се дават от характеристиката на река Струма и нейните притоци. Десните притоци на Струма водят началото си от източните склонове на Малешевска планина. Те са: р. Каменишка, р. Микревска /образува от сливането на Хановска и Цапаревска река/, р. Драковска и р. Лебница. Водосборните на тези реки са значителни, а хидрографската мрежа има голяма гъстота. Те и техните притоци текат в дълбоко врязани легла, много често между скалисти брегове. Горните части на водосборните басейни са заети изцяло от пасища и ливади. Тук са възникнали многобройни и опасни пороци с надлъжно дълбаене и странично подриване на бреговете и големи свлачища. Особено много са свличанията по р. Драковска. Навлизайки в равнинната част на терена, преди да се вляят в Струма, поройните реки и долове се разливат и образуват големи нестабилни наносни конуси. Всички реки от Малешевска планина са с непостоянен дебит и пороен характер. От Пиринската част в р. Струма се влива само р. Злинска, която е силно повлияна от сезоните и дъждовните периоди. Подпочвени води могат да се търсят само в алувиалните наслагвания край р. Струма. Втората река е Шашка, характеризираща се с изключително стихийен и пороен характер, причина за чести наводнения. Река Струма изобилства с различни видове риба.

1.5. Полезни изкопаеми

Рудни полезни изкопаеми няма в района. От нерудните се среща флуорит. От няколко находища в страната, промишлено значение има само находището до с. Палат, което е от жилинен тип и е най – голямото на Балканите. През 1938 г. се открива рудник “Славянка” край с. Палат, които работи едва с 5% от капацитета си до 2003 г.

От голямо значение за района е и наличието на мраморни залежи, заемащи 85% от Пирин планина. На територията на общината се намира най – голямото

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

предприятие на Балканите за добив и обработка на мрамор. При тези темпове на развитие залежи има за 1 200 години напред. Съществуват и значителни залежи от варовик, създаващи предпоставки за развитие на вародобива.

В геоложко отношение Пирин планина представлява антиклинала в ядката, на която се намира гранитна маса. На запад по река Струма тази гранитна маса се свързва с кристалните шисти на Малешевска планина, от които предимно е изградена последната.

Геолого-Петрографският строеж на разглеждания район е сравнително еднообразен. Основните скали на територията са: гнайси, гранитогнайси и южно български гранит от най-стар / архаичен / произход; пясъчници, конгломерати и андезити от терциерен произход / плиоценски етаж /; речни наноси – кватернерни пясъци, глини и чакъли. Грубо пресметнато архаичните гнайси заемат около 85% от територията. Те са биотитови и двуслюдени гнайси, едрозърнести и средно зърнести, силно напукани и дълбоко засегнати от процесите на изветрянето. В близост до селата Игралище и Седелец наред с гнайсите се забелязват и гранитогнайси, които са също така дълбоко засегнати от изветрянето и се различават от биотитовите гнайси само по състава и структурата си.

2. Селищна мрежа

Селищната мрежа на Община Струмьяни се състои от двадесет и едно населени места: село Илинденци, село Каменица, село Клепало, село Струмьяни, село Микрево, село Драката, село Вракуповица, село Палат, село Никудин, село Велющец, село Цапарево, село Кърпелево, село Добри Лаки, село Гореме, село Раздол, село Колибите, село Махалата, село Горна Рибница, село Горна Крушица, село Игралище и село Седелец.

На фигура №2 е дадено местоположението на община Струмьяни по населени места

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

3. Население

Списък на населението в Община Струмьяни е посочено в таблица №1

Населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес
Велювец	2	1
Вракуповица	17	10
Гореме	64	64
Горна Крушица	41	63
Горна Рибница	3	4
Добри лаки	155	137
Драката	157	144
Игралище	277	235
Илинденци	813	790
Каменица	98	102
Клепало	31	28
Колибите	3	4
Кърпелево	32	26
Махалата	31	35
Микрево	2417	2386
Никудин	76	87
Палат	29	30
Раздол	191	189
Седелец	21	22
Струмьяни	888	862
Цапарево	144	144
ОБЩО	5490	5363

(Източник ТЗ ГРАО Благоевград)

4. Заетост и безработица в община Струмьяни

Демографския срив в Община Струмьяни е в пряка зависимост от настъпилите промени през последните години в селското стопанство. За традиционните земеделски стоки пазара силно се сви и това доведе до масова безработица във всички села на общината. Това обаче не е реалната картина, защото скритата безработица е много повече. Голяма част от населението, което се занимава със селско стопанство през по-голямата част от годината е безработно и не произвежда. Данните за равнището на безработицата за 2014- 2017 година са показани в таблица №2

Показатели	2017	2016	2015	2014
	Струмьяни	Струмьяни	Струмьяни	Струмьяни
Безработни лица – ср.год.		482	579	614
Равнище на безработица	18,8	24,5	29,4	31,1

(източник Дирекция „Бюро по труда” град Сандански)

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Общия брой на безработните към края на периода (2017 година) е 18 % и бележи тенденция към намаляване спрямо предходните години. За да се повиши благосъстоянието на населението, особено това на младите хора, се налага да се полагат ежедневни сериозни грижи за разкриване на нови работни места, да се търсят възможности за намаляване на броя на безработните чрез различни програми и проекти, така че младите хора да не напускат родните си места, а да работят за развитието на общината. Това може да стане с търсенето на нови пазари и възможности за развитие традиционните селскостопански производства и в областта на туризма, за които има прекрасни природни дадености. Развитието на човешките ресурси продължава да бъде възпрепятствано от тревожни негативни процеси и характеристики, отнасящи се за цялата страна – миграции, не конкурентоспособна икономика, неработещи отрасли, ниска раждаемост и др. икономически фактори. Наблюдават се влошаващи се демографски индикатори (спад, застаряване, висока смъртност и ниска раждаемост), висока безработица сред уязвимите групи, ниско образователно, несъответствие на квалификацията и мобилността на пазара на труда, недостатъчно ресурси за поддържане на социалната инфраструктура, съчетано с вътрешнорегионални различия по отношение наличието или достъпа до социални услуги. Образователно равнище на трудоспособното население, уменията и качеството на работната сила е недостатъчно, за да отговори на предизвикателствата на икономиката, основана на знанието. Значително изостават процесите на обучение през целия живот. Отбелязват се и несъответствия между потребностите на бизнеса и съответната професионална специализация и подготовка на трудовите ресурси.

5. Образование

Бъдещето на една държава са нейните деца. На територията на общината функционира едно обединено детско заведение с капацитет около 200 места. От 2009г. ДГ "Патиланци" обедини трите детски заведения в едно - в с. Микрево, в село Илинденци и в село Струмьяни.

Детските заведения са с добра материална база. Обновени и санирани са и трите филиала. Филиалите в село Микрево и село Струмьяни са газифицирани. Но броят на децата в тях прогресивно намалява, като причините са общоизвестни – намалена раждаемост, миграция сред младежите и отрицателен прираст. Изходът може да бъде в различни младежки програми за осигуряване на заетост и адекватна социална политика.

Има спеченен проект „Изграждане на детски площадки и спортни съоръжения, и ремонт на сградата на детска градина „Патиланци”, с. Микрево”, които ще стартира през 2018 г. и включва изграждане на детски площадки в двора на детската градина и нови съоръжения, основен ремонт на сградата, ново обзавеждане и изграждане на соларна система за топла вода.

На територията на общината има едно училище: СУ "Св. Паисий Хилендарски" в с. Микрево в него се обучават 341 ученика в 17 паралелки. За учебната 2017/2018 година към училището има и подготвителен клас с 16 деца. Училището е на повече от 80 години, разполага с триетажна сграда.

Училището е санирано, подменена е външната и вътрешна дограма, ремонтирани са покривните конструкции и е оборудвано с климатици.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

6. Промислени предприятия

Стопанската структура на община Струмяни се определя преимуществено от добивната и обработващата промишленост. Развитието на добивната промишленост се обуславя от наличието на територията на община Струмяни находище на мраморни залежи. Основното предприятие, занимаващо се с добив и обработка на мрамор е "Илинденци-мрамор" ЕАД. Има още няколко цеха за обработка на мрамор - "Черкезов" ООД, "Бумар" ООД, "Крисмар" ООД, „Шанс-2002” ООД, „Диманков” ООД и други, фирми утвърдени не само у нас, но и в чужбина.

Промисленият профил се допълва от два месарски цеха за производство на малотрайни колбаси в с. Струмяни – ЕТ „Длагонски – Павел Николов” и „Лачев и син” ЕООД .

В село Илинденци е застъпено винопроизводството. Селото е център на прочутото грозде и вино, произвеждано в него – керацуда. Керацуда е уникално вино от най-стария запазен сорт бяло грозде в България и се отглежда единствено в района. На територията на село Илинденци се намира Бутикова винарска изба "Кьосев", която е специализирана в производството на висококачествени вина в малки бутикови серии. Има и много други малки производители на вино.

Дърводелски услуги на територията на община Струмяни извършват:

- "ЧАНЕВ 2007" ЕООД село Илинденци
- ЕТ "ЧИЛИК - ИВАН КОТЕВ" село Илинденци

Фризьорски салони територията на община Струмяни:

- ЕТ "КИБО – Ваня Майсторска" село Микрево
- Фризьорски салон - Ваня Маникатова в село Микрево
- ЕТ „Николай Руменов-Ники - Гергана Николова” село Струмяни
- ЕТ „СЛАВА 89- Десислава Филатова” село Струмяни
- Фризьорски салон - Илия Янев в село Илинденци

Шивашки цехове на територията на община Струмяни:

- "ДЖИ.ЕЙ.ТРЕЙДИНГ-60" ООД село Струмяни
- „Фитекс” ЕООД село Илинденци
- „Меги фешън” ООД село Микрево
- „Модел стил 2012” ООД село Илинденци
- „Алфа фешън” ЕООД село Струмяни
- „ГЛВМ-Микрево” ЕООД село Микрево
- „Свема - 2011” ЕООД – село Микрево

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

7. Услуги

На територията на общината осъществяват дейност следните видове търговски обекти:

- заведения за хранене и развлечения
- магазини за хранителни и промишлени стоки
- средства за подслон и места за настаняване
- бензиностанции, метанстанция и газостанции.

Хотелиерство на територията на община Струмяни:

□ **комплекс “Карелия”**, категория 3 звезди, разположен на главен път Е – 79 в с. Струмяни разполага с 50 места, конферентна зала, фитнес, сауна, ресторант, с богата национална кухня, оркестър, подземен паркинг, супермаркет, бензиностанция и газстанция, интернет връзка. На 300м. от хотела има открит плувен басейн.

□ **мотел “Тесалоники”**, категория 1 звезда, разположен на главен път Е –79 с. Струмяни разполага с 30 места, ресторант с добра кухня и собствен паркинг.

□ **къща “Арт Център”** с. Илинденци, категория 1 звезда, разполага с 20 места.

□ **Къща за винен туризъм “Кьосев”** с. Илинденци, намираща се в двора на винарската изба, предлага на своите клиенти настаняване в две стилоно обзаведени двойни стаи, разполагащи със спалня, мека мебел, телевизор, климатик и безжичен интернет достъп.

□ **Къща за гости „Благовеста”** с. Илинденци - Разполага с 6 /шест/ модерно оборудвани двойни стаи и 6 /шест/ модерно оборудвани тройни стаи, всяка от които има самостоятелен санитарен възел, телевизор с кабелна телевизия и климатик. Всички стаи имат самостоятелен балкон /с изключение на две двойни стаи в сектор А/ с гледка към местния митичен хълм „Кичер” или красивите сиво-бели магнетични скали ,заобикалящи китното с. Илинденци. Къщата разполага с всекидневна-трапезария /до 25 седящи места/ с климатик, телевизор, хладилник, домашна винарска изба /до 10 седящи места/, веранда с панорамна гледка към всички планини в Югозападна България и интернет достъп в цялата къща. Вътрешен двор с кът за хранене и самостоятелен модерно оборудван кухненски бокс.

□ **Къща за гости „Би ес Би Струма Долината”** с. Струмяни - Всяка стая разполага с безплатен Wi-Fi, климатик, хладилник с мини бар, телевизор с плосък екран с над 200 канала и самостоятелна баня с тоалетна, мивка, душ кабина и сешоар. Стаите имат щори и балкон, който предлага прекрасна гледка към селото, по долината на Струма и Малешевско планина. Имам една стая с двойно легло и 1 стая с 2 единични легла.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Глинени къщи „Под скалите” с. Илинденци - Уникално еко селище, което включва 6 различни по форма къщи:

- **Къща за гости – „Зимна градина – 1а”**, категория 1 звезда с капацитет от 2 стаи – 4 легла, работи целогодишно.

- **Къща за гости – „Панорама – 2а”**, категория 1 звезда с капацитет от 2 стаи – 4 легла, работи целогодишно.

- **Къща за гости – „Винената къща – 2с”**, категория 1 звездас капацитет от 3 стаи – 5 легла, работи целогодишно.

- **Къща за гости – „Детелина – 1с”**, категория 1 звезда с капацитет от 2 стаи – 4 легла, работи целогодишно.

- **Къща за гости – „Езерото – 2в”**, категория 1 звезда с капацитет от 2 стаи – 4 легла, работи целогодишно.

- **Къща за гости – „Охлюва– 1в”**, категория 1 звезда с капацитет от 1 стая – 2 легла, работи целогодишно.

Семеен хотел – „Синаница”, категория 1 звезда, намира се в местността "Върбите", на пътя от гр. Кресна до хижа Синаница, с капацитет от 15 стаи – 30 легла, работи целогодишно.

Заведения за хранене и развлечения на територията на община Струмяни:

Бар – „Емона”, намира се в с. Струмяни на главен път Е-79, разполага с 40 места

Заведение – „При Метката”, намира се в с. Струмяни на главен път Е-79, разполага с 60 места

Ресторант – „Белла Наполи”, намира се в с. Микрево, община Струмяни, разполага с 38 места.

Заведение – „Мая Анастасова”, намира се в с. Микрево с капацитет от 26 места

Ресторант „Карелия”, намира се в с. Струмяни

Бар „Белица”, намира се в с. Илинденци

Заведение „Зелено”, намира се в с. Микрево

Павилион за баници „Илия Главуров”, намира се в село Струмяни

Кафене „Ера компани”, намира се в село Микрево

Кафе-аперитив ЕТ "Борислав Чиликов-Боби ЕИ", намира се в с. Драката

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- Кафе-аперитив ЕТ "Валери Дим. Ръбачев-Параскева Ръбачева"**, намира се в с. Раздол
- Ресторант „ЕТ Делчо Георгиев”**, намира се на главен път Е-79, село Струмьяни
- Кафе-аперитив ЕТ "Вел-Мар"**, намира се в село Каменица
- Питейно заведение ЕТ"Цветана Терзиева"**, намира се в село Никудин
- Кафе-аперитив ЕТ "Стремлян"**, намира се в село Микрево
- Кафе-бар "Байкал"**, намира се в село Микрево

Бензиностанции, газостанции и метанстанция:

- „Л.И.А – 2000” ООД село Струмьяни
- „Драки” ООД – метанстанция между селата Микрево и Драката
- „Rompetrol” село Струмьяни
- „Petrogas” Е79 село Струмьяни

В сектора на услугите търговията е силно изразена. Имо много магазини, които се занимават с търговия на дребно с хранителни стоки, дрехи, строителни материали и др.

В сектора на услугите енергийните нужди се удовлетворяват чрез използване основно на електроенергия и твърди горива. Единствено къща за гости „Благовеста” има слънчев бойлер за топла вода. Останалите местата за настаняване и хотелите в Общината не се възползват също от предимствата на ВЕИ и в частност на слънчевата енергия за затопляне на вода.

8. Транспорт

Състоянието на транспортната инфраструктура е от особено голямо значение за община Струмьяни поради ограниченията, налагани от релефа, при ползването на различни видове транспорт.

Пътната мрежа на Общината е добре развита, всички населени места са свързани с общинския и областния център.

Община Струмьяни е облагодетелствана от преминаването на една от медериалите европейски магистрали Е-79 с направление Калафат-Видин-София-Кулата-Солун-Атина. В строеж е АМ „Струма”, част от коридор №4, която е с трасе в парцел с първокласния път Е-79 на територията на община Струмьяни е 15 км. Другите елементи от републиканската пътна мрежа в предметната територия са представени от 60 км третокласни пътища. Най-дългата отсечка (около 35 км) осигурява направлението Струмьяни-Микрево-Цапарево-Раздол-Клепалото-границата с Р. Македония в обсега на община Берово. Участакът от Раздол до Клепало и от там до

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

границата е макадан и черен път. Полагат се усилия за изграждане на директна пътна връзка с Берово, Македония, което ще подобри взаимоотношенията не само между двете общини, но и между нашите две страни.

Общинската пътна мрежа включва общо 200 км. Четвъртокласни пътища, от които само 160 км са с асфалтово покритие и то в лошо състояние. Лошата пътна мрежа възпрепятства свързаността на селищата и предвижването на хората и стоките. Необходими са сериозни усилия инвестиции за довеждането ѝ до приемливи стандарти.

Железопътния транспорт се осигурява от преминаващата през общината международната ж.п. линия София-Кулата-Атина. Най-близката аерогара е на 140 км – в гр. София.

Община Струмьяни има много добро транспортно обслужване – постоянни автобусни връзки с всички съставни населени места, както и постоянни и ж.п. връзки със Сандански, Петрич, Благоевград, София и др. населени места.

Обобщено, транспортната инфраструктура и транспортното обслужване в общината търпят позитивно развитие, но има още много нерешени проблеми.

Влиянието на автомобилния транспорт върху енергийната инфраструктура на Общината пряко е свързано с множество фактори и специфични особености, най-важните от които са:

- Вид и тип на превозните средства, движещи се на територията на общината;
- Средна възраст и техническо състояние на превозните средства;
- Специфични особености на пътната мрежа в населеното място;
- Интензивност на движението през различните часове от денонощието и различните сезони;
- Вид и количества на изразходените горива в рамките на населеното място;
- Метеорологичните условия, характерни за населеното място.

9. Домакинства

№3) В община Струмьяни са регистрирани 2 341 домакинства към 2011 г. (таблица

Домакинства по брой членове	Община Струмьяни
едночленни	802
двучленни	728
тричленни	317
четиричленни	258
петчленни	131
шестчленни	46
седемчленни	22
осемчленни	17

ОБЩИНА СТРУМИЯНИ

деветчленни и повече	20
Общо	2341

(източник НСИ)

Отоплението в бита е основно с електроенергия, природен газ и твърдо гориво. Охлаждането на жилищните сгради се осъществява с климатици.

Домакинствата, които имат инсталирани слънчеви термални панели за подгриване на топла вода са много малко.

10. Селско стопанство

Селскостопанското производство в общината се осигурява от индивидуални стопани. Регистрирани са немалко земеделски производители, като през последната броят им се увеличава значително.

Регистрираните земеделски стопани за 2017/2018 стопанска година с дейност в община Струмяни са 198 бр., в това число 7 юридически лица и 191 бр. физически лица. От тях 72 бр. земеделски стопани са декларирали обработване на земеделски земи и отглеждане на земеделски култури на площ от 75 ха. Земеделските стопани, декларирали отглеждане на животни са 126 бр.

Разпределението на обработваемите земи в община Струмяни по начин на трайно ползване е посочено на схема №1

(източник Общинска служба по земеделие с. Струмяни)

Регионът на общината е един от най-топлите в страната, което благоприятства отглеждането на плодове и зеленчуци. Благодарение на меката зима тук добре растат

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

многогодишни видове като лоза, смокиня, нар, бадеми, маслини, ябълки, сливи, череша, смокини, круши, кайсии и др. Всички зеленчуци, отглеждани в България, виреят добре на територията на общината.

В село Илинденци се отглежда и прочутия сорт – керацуда. Други разпространени сортове са мерло, каберне совиньон и широка мелнишка лоза, който е емблематичен за района от дълбока древност. В този район вината са с наситен цвят, интензивен сортов аромат, висока плътност, богати на танини и значителен потенциал за многогодишно отлежаване.

Наличието на огромни ливади и пасища е идеално условие за развитие на животновъдство - предимно говедовъдство и овцевъдство. Високите производствени разходи и ниските изкупни цени на животинската продукция са причина за отлив от този отрасъл на земеделските кооперации и преминаването му към частни стопани и по-малки семейни ферми или фирми, занимаващи се с угодяване и търговия на животни. Това извежда на преден план като перспективи създаването на елитни животни за подобряване породния състав, механизирани процесите на отглеждане.

Изооставането на селското стопанство е естествен резултат от реструктурирането на българското земеделие и се дължи на: възстановяването на земята в маломерни парцели; ниската ефективност на използвания труд; остаряла и амортизирана селскостопанска техника; високи цени на семена и посадъчен материал, торове, препарати и горива и смазочни материали; ниски изкупни цени на селскостопанската продукция; ниски изкупни цени на произведената продукция, често под себестойността; слабо и скъпо напояване, ниска квалификация на работещите в селското стопанство; застаряващо и намаляващо население в селата.

Близостта до Гърция и Македония оказва негативно влияние на търговията със селскостопанска продукция, поради по-евтин внос, което може да се регулира с по-високи мита.

11. Горски фонд в община Струмяни

Горския фонд на територията на общината е богат и обхваща 23 471, 4 ха от територията ѝ.

Горският фонд на територията на община Струмяни се стопанисва от „ДГС Струмяни” и структурно звено в администрацията на община Струмяни.

В община Струмяни държавния горски фонд обхваща 19 346 ха, от които иглолистни гори – 9 371 ха, широколистни – 7 041 ха, нискостеблени – 2 631 ха.

Общинския горски фонд към 2018 е с обща площ от 1506.1 ха, от които залесени са 1505,9 ха и 0,2ха е сечище. Преобладават иглолистните гори -1093,0 ха, което представлява 72,6% от общата залесена площ, следват широколистните високоствъблени естествени насаждения с площ-310,4 ха с 20,6%-но участие и нискостъблените гори-95,9ха. с 6,4%- но участие и издънковите гори за превръщане в семенни с площ 6,6ха и с- 0,4% участие. От иглолистните култури преобладаващите са от трети клас на възраст, като най-силно представен е белият бор. Наблюдават се изредени естетически насаждения, които са основно самосеви, с непрекъснато увеличаваща се пълнота, като това е показател за увеличаване площта и запасите на горските територии на община Струмяни в бъдещи периоди.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

В обхвата на общината са част от Национален парк „Пирин“ и резерватът „Соколата“ в Малешевската планина, в който се опазва вековна (250 г.) първична високостеблена гора от благун и характерната за района на Малешевска планина флора и фауна.

Преобладаващата част от територията е планинска, повечето склонове на планините са силно нагънати и силно пресечени. Наклонените терени са значителни. При тези условия, както и поройния средиземноморски характер на валежите, проявлението на ерозията е повсеместно явление. По тези причини залесителните мероприятия, провеждани от горското стопанство, са значителни. Нископланинския район е зает главно от дъбови, букови и смесени широколистни гори, както и изкуствено създадени гори. Район с иглолистни гори е изкуствено създаден по оголените места и по високите части на Пирин планина

12. Защитени територии

Западните части на НП „Пирин“ с площ от 184,4 ха, попадат в границите на община Струмьяни и заемат североизточната и част. Той е с национално и международно значение. Включен е в списъка на ООН за Националните паркове и в списъка на ЮНЕСКО по Конвенция за защита на световното културно и природно наследство.

Характерна особеност на Пиринската част е наличието на 30 пещери в района на с.Илинденци. Високопланинските езера и пасища формират неповторим пейзаж. Тук се срещат редки растения, които представляват около 20 % от растителните видове в Българската Червена книга, около 10 % от висшите растения на Пирин са балкански ендемити, например: Пиринска теменуга, еделвайс, обикновен тис, пърнар и други.

Резерват „Соколата“ е обявен със Заповед № 115 от 18.02.1985 г. на КОПС при Министерски съвет. Създаден е с цел да се запази вековна първична високостеблена гора от благун и характерната за района на Малешевска планина флора и фауна.

Площта на резервата е 211 ха. Буферната зона към резервата е с площ 135,3 ха. Типичен горски резерват, в който основният първичен дървесен вид благун (*Quercus frainetto*) е с възраст над 250 години от семенен произход и с много добри възпроизводителни качества. Среща се единично бук и зимен дъб. Обитаващи животински видове – дива свиня, сърна, лисица, вълк, шипоопашата и шипобедрена костенурка, соколи, ястреби и други.

13. Археологически разкопки

Раннонеолитното селище находящо се в местността „Масовец“ в землището на село Илинденци е най-древното селище в региона. То е основано от първите земеделци, заселили се в тази част на долината на Струма през първата половина на VI хил. пр. Хр. Досега е разкрита част от уникално отбранително съоръжение, състоящо се от ров, дълбок почти 2 м с каменна стена по средата на рова, укрепена

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

допълнително със земна облицовка. В така заграденото пространство са намерени следи от няколко постройки, включително и една опожарена къща със запазен вътрешен инвентар: пещ, голям съд – зърнохранилище, както и погребение на 9 месечно кърмаче. Тялото му е намерено в сгъната поза, резултат от поставяне в чувал от органична материя, кожа или плат. Намерените досега находки (инструменти от камък, кост и глина, многобройни сечива от кремък и разнообразни накити) показват, че в селището е извършвана специализирана дейност, нещо необичайно за селищата от толкова ранен период на човешката цивилизация.

Раннохристиянската базилика в местността „Градището“ е открита през 1996 г., като още същата година са проведени археологически проучвания. Базиликата е била построена на място, обитавано още през желязната епоха (I хил. пр. Хр.). Това е установено след направен сондаж в южния кораб на църквата, при който на 2 м дълбочина е открит културен пласт с керамика, датирана от специалистите към посочения период.

Изграждането на комплекса на базиликата е било осъществено на три строителни етапа, които в общи линии обхващат периода от IV до VI в.

Раннохристиянската църква е определена като „Епископска базилика“ поради представителния вид и големите размери, съперничейщи на тези при Епископската базилика в гр. Сандански. Навярно тук е била разположена лятната резиденция на епископа от Партикополис (дн. Сандански). Подобно на близкия голям църковен и духовен център, базиликата в „Долно Градище“ просъществува до средата на VI в., когато цялата християнска култура по тези земи бива разсипана от варварските нашествия.

Базиликалният комплекс в м. „Градището“ заема общо площ от около 3 дка. Базиликата е ориентирана изток-запад, като по план е трикорабна с неразчленен нартекс (притвор), презвитериум, баптистерий, екзонартекс, атрий и странични помещения. Градежът на стените е изпълнен от средно големи речни камъни, споени с хоросан. На някои места са използвани тухли и други преупотребени строителни материали.

14. Външна осветителна уредба

На територията на община Струмяни всички населени места са електрифицирани. Електрозахранването е въздушно. Уличната мрежа на територията на община е изградена в средата на миналия век.

Община Струмяни спечели проект „Въвеждане на възобновяеми енергийни източници и подобряване на енергийната ефективност в Струмяни и Василево“, който е съфинансиран от ЕС чрез програмата Interreg-IPA. В периода 2017-2018 г. бе въведено енергийно ефективно LED осветление в с. Микрево, което включва подмяната на 424 броя – диодно осветителни тела с мощност 40 W. За два месеца са отчетени 30 % намаляване на консумацията на ел. енергия от ново поставените диодни осветителни тела.

Енергийните разходи за уличното осветление са сравнително голям разход в бюджета на общината. Възможностите за приложение на ВЕИ в този сектор е прилагане на LED осветителни тела с фотосоларни панели и акумулатори, с което ще се реализират съществени енергийни икономии. Поради високата цена на тези

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

съоръжения, е необходимо да се търсят програми с грантово финансиране.

Парково осветление има единствено в парк „Байкал”. Декоративно осветление има само по време на Коледните и Новогодишните празници.

В населените места е осигурена осветеност през цялата тъмна част на нощта. Това увеличава сигурността и удобството на движение на населението, като резултира в повишаване на разходите за ел. енергия. В тази връзка усилията на общинското ръководство са насочени към увеличаване на енергийната ефективност, като ще се проучат възможностите за интегриране на фотоволтаици при осигуряване на осветителни тела на площади и всички зелени площи и улично осветление на метални стълбове.

III. СТРУКТУРА НА ПЛАНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ И ПРОГРАМА ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Основание за разработване

Разработването на планове и програми за енергийна ефективност от органите на държавната власт и органите на местно самоуправление е регламентирано в чл. 12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), обн. ДВ бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г., изм. и доп., бр 105 от 30.12.2016 г., доп. ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.27 от 27 Март 2018г.

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност и за използване на възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за развитие на региона ни в по-атрактивно място за инвестиране и работа, повишаването на конкурентните регионални преимущества и износа на регионални иновации в областта на околната среда. Местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията, реализирането на местни стратегии, планове и проекти за устойчиво потребление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи на местните общности.

Повишаването на енергийната ефективност е дейност, която е носител едновременно, както на висок екологичен, социален така и непосредствен икономически интерес. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност е възможна само с активното участие на общините. Активното участие се обуславя от факта, че те са основен фактор от чийто действия зависи повишаването на енергийната ефективност на сградите и комуналния сектор на територията на общината.

Понятието за енергийна ефективност е далеч от старите представи за икономия на енергия. Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез използването на съответните модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди от потребление. Тя е най-лесният и ефективен

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

начин за намаляване на енергийната консумация и същевременно предотвратява замърсяването на околната среда.

Настоящият план и програмата за изпълнението му са изготвени в съответствие с:

1.1. Закони в Република България

➤ *Енергийната стратегия на Република България до 2020 г.*

Настоящата национална енергийна стратегия до 2020 г. отразява визия на България за европейското развитие, съобразена с актуалната европейска политика и световни тенденции в развитието на енергийните технологии.

➤ *Закон за енергийната ефективност;*

Страната ни е приела национална индикативна цел за енергийно спестяване до 2016 г. в размер на 9% от крайното енергийно потребление за периода от 9 години (2008-2016) или средно по 1% годишно, което означава, че страната трябва да осигури спестяване на горива и енергии, възлизащо на - 627 ktOE* до края на 2016 г.

Ключови разпоредби в ЗЕЕ са:

- Въвежда индивидуални индикативни цели, които са разпределени към определени групи задължени лица: търговци на енергия, собственици на публични сгради с РЗП над 500 м2 и собственици на промишлени системи.
- Въвежда механизми за повишаване на ЕЕ – доброволни споразумения, предоставяне на енергоефективни услуги, в т.ч. чрез договори с гарантиран резултат, удостоверения за енергийни спестявания;
- Въвежда дейности и мерки по енергийна ефективност:
 - сертифициране на нови сгради;
 - обследване и сертифициране на съществуващи сгради;
 - проверка за енергийна ефективност на котли и климатични инсталации в сгради;
 - управление на енергийната ефективност;
 - подобряване на енергийните характеристики на външното осветление (улично и парково);

➤ *Закон за енергетиката;*

Възлагат на кметовете на общини следните задължения:

- Да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за енергоснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;
- Да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти – общинска собственост;
- Задължително предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на програмите и плановете на енергийните предприятия по тяхно предложение;

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

➤ *Закон за устройство на териториите*

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е да се определят съществените изисквания към сградния фонд. Важно е в една сграда да се въведат мерки за икономия на консумацията на топлинната енергия и да се увеличи топлосъхранението на обектите. Въвежда се правило за лицето упражняващо строителен надзор на обектите, за да носи отговорност за оценката за енергийна ефективност на обектите.

- *Закон за опазване на околната среда*
- *Закон за чистотата на атмосферния въздух*
- *Закон за енергията от възобновяеми източници;*
- *Национална програма за развитие на България*
- *Национален план за действие по енергийна ефективност 2014-2020 г.*

1.2. Европейско законодателство

➤ *Стратегия „Енергетика 2020” на Европейския съюз.*

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели за 2020 г., т.нар. „триада 20-20-20” за намаляване на емисиите на парникови газове с 20%, увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници до 20% и подобрене на енергийната ефективност с 20%. Тези цели имат задачата ефективно използване на ресурсите на Европа като се направят важни промени в начина, по който Европа произвежда и консумира енергия и се основават на това което вече е постигнато в областта на енергийната политика.

➤ *Пътна карта за енергетиката до 2050г.*

През декември 2011 г. Европейската комисия публикува Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г. като същевременно се подобри конкурентоспособността и сигурността на доставките за Европа.

➤ *Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност.*

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините:

➤ *Директива 2010/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите.*

Целта на директивата е да насърчи подобряване на енергийните характеристики на сградите в рамките на ЕС, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух и съотношението разходи-ефективност. Директивата определя изисквания по отношение на :

- общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- енергийно сертифициране на сгради и части от тях;

- *Директива 2012/27/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност.*

Основната цел на директивата е да допринесе за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност до 2020 г. чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;

- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;

- насърчаване използването на ЕСКО дружества за енергийни услуги и договори за енергоспестяване с гарантиран резултат за финансиране на санирането на сградния фонд;

- въвеждане на система за енергийно управление, включително енергийни обследвания, като част от прилагането на плана по ЕЕ от публичните органи.

1.3. Подзаконовни нормативни актове

След приемането на самостоятелен Закон за енергийната ефективност и приетите изменения (както и приетите промени в Закона за устройство на територията) бяха създадени и подзаконовни нормативни актове. Тяхната цел е да доразработят основните разпоредби, касаещи енергийната ефективност, залегнали във вече упоменатите закони:

- *Наредба за енергийните характеристики на обектите*

Наредбата регламентира условията и редът за определяне на показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на обектите (сгради и промишлени системи), единната методология за формиране на показатели за разход на енергия и енергийни характеристики на обекти, техническите правила и методи за сравняване на енергийните характеристики на обекти и нормите за годишно потребление на енергия в сгради.

Наредбата е задължителна част от цялостния законодателен пакет, регламентиращ енергийните обследвания и сертификацията на сгради:

- Наредба за сертифициране на сгради за енергийна ефективност;

- Наредба за обследване за енергийна ефективност;

- Наредба за обстоятелствата и реда за вписване на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност, и получаване на информация;

- Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради;

- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на строителните продукти – съгласно чл.7, ал.1 от Закона за техническите изисквания към продуктите;

- *Нови наредби към Закона за енергийната ефективност*

Наред с действащите наредби за регулиране на енергийното потребление са приети и нови наредби свързани с изпълнението на Закона за енергийната ефективност и предприемане на последващи действия:

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределяне на тези цели като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал.1 от Закона за енергийната ефективност, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания, приета с Постановление на Министерски съвет №79 от 1 април 2009 г. (Обн. ДВ, бр.27 от 10 април 2009 г.) за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи. (Изм., бр. 88 от 8.11.2011 г., в сила от 8.11.2011 г.)

- Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009 г. на МИЕТ за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009 г.) за обстоятелствата, подлежащи на вписване в регистъра на лицата, извършващи сертифициране на сгради и обследване на енергийна ефективност, реда за получаване на информация от регистъра, условията и реда за придобиване на квалификация и необходимите технически средства за извършване на дейностите по обследване и сертифициране. (Обн. ДВ, бр. 28 от 14 април 2009 г.).

В Агенцията по енергийна ефективност се създаде и поддържа Национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в България.

➤ *Наредби във връзка със строителство*

Наредбите в областта на строителството на сгради и съоръжения и свързани с енергийната ефективност могат да бъдат разделени както следва:

- Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр.3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 2005 г., бр. Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. (ДВ, бр. 3 от 13 януари 2004 г., изм. бр. 10, 11, 51 и 63 от 201 от 22 рил 2008 г.). Методически указания на МРРБ, за изчисляване на годишния разход на енергия в сгради. Изготвени в съответствие с Наредба № 7 за топлосъхранение и икономия на енергия в сгради от 15.12.2004 г.

- Наредба № 2 от 6 октомври 2008 г. на МРРБ за проектиране, изпълнение, контрол и приемане на хидроизолации и изолационни системи на сгради и съоръжения. (Обн. ДВ, бр. 89 от 14 октомври 2008 г., попр ДВ, бр. 95 от 4 ноември 2008 г.)

- Наредба № 15 от 28 юли 2005 г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. (обн., ДВ, бр. 68 от 19.08.2005 г., попр., бр. 78 от 30.09.2005 г., изм., бр. 20 от 7.03.2006 г.)

- Наредба № 1 от 27 май 2010 г. за проектиране, изграждане и поддържане на електрически уредби за ниско напрежение в сгради.

- Методики по прилагането на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (публ., БСА, бр. 7 от 2006г.)

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- Методика за изчисляване на отоплителен товар на сгради.
- Методика за изчисляване на сух охладителен товар на сгради.
- Методика за изчисляване на влажностен товар.
- Методика за изчисляване на отделяните опасни вещества.

Четирите методики са разработени на основание съответно на чл. 198, 201, 204 и 205 от Наредба № 15 от 2005 г. на МРРБ за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия. Отпечатани са в Бюлетин Строителство и архитектура (БСА), издание на МРРБ, София: ИТУС'98, бр. 7/2006, 91 с., (Обн. ДВ, бр. 6 от 23 януари 2009 г.) в сила от 01.05.2009 г. Уреждат управлението на общите части на сгради в режим на етажна собственост, както и правата и задълженията на собствениците и обитателите.

➤ *Енергиен паспорт на сграда*

Енергийният паспорт на сграда се съставя с цел оценяване и установяване на съответствието на енергийните характеристики на сградите с нормативните изисквания за енергийна ефективност и на актуалното състояние на енергопотреблението на сградите по време на техния икономически обоснован експлоатационен срок.

Сертификат за енергийна ефективност на сграда се издава след реализиране на енергоспестяващи мерки (ЕСМ) за подобряване на енергийните характеристики на сградите и след постигане на определените нива на разход на енергия от скалата на класовете на енергопотребление при спазване на изискванията на наредбата по чл. 15, ал. 3 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ).

Енергийният паспорт на нова сграда се съставя преди въвеждането ѝ в експлоатация, както и по време на нейната експлоатация след извършване на строително-монтажни работи.

По задание на възложителя енергийният паспорт може да се съставя в част „Енергийна ефективност“ на инвестиционния проект, въз основа на който се издава разрешение за строеж, при продажба и отдаване на сградите под наем, както и след изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

2. Политика по енергийна ефективност

Постоянно растящите цени на енергоносителите, глобалното замърсяване на околната среда и хармонизирането с европейските норми за енергийна ефективност обуславят необходимостта от план за енергийна ефективност.

Енергийната ефективност е качествено понятие, характеризиращо рационалното използване на енергийните носители чрез подобряване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото. Най-голям потенциал за енергоспестяване има в сградния сектор.

По отношение на енергийната ефективност в промишлеността ще бъдат взети мерки посредством изискванията за енергийна ефективност на промишлените съоръжения, подобряването на предоставянето на информация на малки и средни предприятия и мерките за въвеждане на енергийни одити и на системи за енергийно управление. Предлагат се и мерки за подобряване на енергийната ефективност при

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

производството на електроенергия и топлинна енергия, като по този начин програмата обхваща цялата верига на доставките на енергия.

Политиката на Община Струмьяни е насочена към предприемане на мерки и дейности по енергийна ефективност основно в сградния фонд на територията на общината. Плана включва инструменти за задействане на процеса на реновиране на обществени и за подобряване на енергийните характеристики на използваните в тях сградни системи и уреди.

По отношение на енергийната ефективност в промишлеността ще бъдат взети мерки посредством изискванията за енергийна ефективност на промишлените съоръжения, подобряването на предоставянето на информация на малки и средни предприятия и мерките за въвеждане на енергийни одити и на системи за енергийно управление. Предлагат се и мерки за подобряване на енергийната ефективност при производството на електроенергия и топлинна енергия, като по този начин плана обхваща цялата верига на доставките на енергия.

Политиката по енергийна ефективност в община Струмьяни е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложен в развитието на общината като цяло.

- ▶ Намалване на топлинните загуби в сградите с подобряване на енергийните им характеристики чрез саниране (пълно или частично);
- ▶ Ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез отоплителни системи с висока ефективност, включващи и възможности за регулиране на потреблението и поддържане на стабилни нормативни параметри на микросредата в отопляваните обекти;
- ▶ Изграждане на системи за оползотворяване на Възобновяеми Енергийни Източници (ВЕИ);
- ▶ Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на договорирането за енергоспестяване в общинския сектор;
- ▶ Намалване емисиите на парниковите газове;
- ▶ Модернизиране на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението /чрез използване на компактни луминесцентни лампи, автоматични системи за контрол, управление, ниво на осветеност/;
- ▶ Подобряване на енергийната ефективност при уличното осветление.

Община Струмьяни предприе мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез ДГ „Патиланци” село Микрево с проект „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура на територията на община Струмьяни”. Кандидатствано е за финансиране: 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаб инфраструктури”, мярка 7 „Основни услуги и обновяване на села в селски райони” по ПРСР 2014.2020 г.

През 2016 г. община Струмьяни предприе мерки за енергийно обследване на следните сгради – общинска собственост:

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- ▶ Сградата на ДГ „Патиланци” село Микрево, находяща се УПИ VII, кв. 18, пл. №540 по РП на село Микрево
- ▶ Училищна сграда в село Илинденци, находяща се в УПИ I-268, кв.44 по РП на село Илинденци
- ▶ Сграда за административни нужди, находяща се в УПИ VIII, кв. 18, пл. № 1124 по РП на село Струмяни
- ▶ Сграда за административни нужди, находяща се в УПИ VIII-186, кв.18, пл. №186 по РП на село Струмяни

3. Състояние на енергийно потребление

Състоянието на енергийната ефективност в община Струмяни не се различава от това в страната като цяло.

Електроснабдяването в община Струмяни се осъществява от електроразпределително дружество „ЧЕЗ Разпределение България” АД, район Сандански, като електрозахранването на общината е от две подстанции – от град Сандански и град Кресна, които подsigуряват необходимите електрически мощности. Изградените мрежи за високо, средно и ниско напрежение са в добро състояние.

Най-характерна роля на всяка община е тази на консуматор на енергия. Тъй като общината не е доставчик на енергия нейната роля се свежда до намаляване на разходите на консумираната енергия в сградите и на услугите, които предоставя на населението. Едновременно със стремежа си да разшири спектъра на услугите и да подобрява тяхното качество общината се стреми и да намалява разходите за тяхното осъществяване. И тъй като енергията е значителен компонент в цената на повечето услуги, намаляването на консумацията на енергия е основно средство за намаляването на разходите за услуги. В тази връзка понятието енергийна ефективност/ЕЕ/ за Община Струмяни може да се дефинира така: Провеждане на мероприятия за намаляване на енергоемкостта на общинските обекти и услуги, разработване и прилагане на проекти използващи местния потенциал от ВЕИ.

Основно перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административните сгради, сгради на образованието, културните сгради и здравни обекти, също така и уличното осветление и др. енергоконсумиращи услуги изпълнявани от общината /транспорт, културни мероприятия/. Обща черта в тези обекти е нерационалното използване на енергията, която същевременно надхвърля нивата за ефективна консумация, постигани в подобни сгради в другите страни от Европейския съюз. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите и оборудването в тях, наследеното строителство не е съобразено с икономията на енергия, някои от сградите се нуждаят от основно обновяване, саниране и подмяна на инсталациите.

Прилагането на енергиен мениджмънт в общинските сгради ще помогне да се направи преглед на потреблението, търсенето на гориво, разходите, поръчките, загубите и неефективните процеси. Определяне на състоянието на енергопотреблението ще даде ясна представа за „слабите места” в които има разпиляване на енергия и ще даде възможност да се концентрират мерките там където е най-необходимо. На задължително сертифициране подлежат всички сгради за

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

обществено обслужване в експлоатация с РЗП над 500 кв. м, а от 9 юли 2016 г. – с РЗП над 250 кв. м. Сертифицирането за енергийна ефективност за сгради в експлоатация се извършва въз основа на извършено обследване за енергийна ефективност на сградата. Извършване на задължителните енергийни обследвания по закона за енергийната ефективност, ще допринесе за точното определяне на местата, където инвестициите ще имат най-голям ефект. Липсва все още необходимата психическа нагласа на всички нива на управление, както в обществения, така и в частния сектор, за приоритетността на работата по енергийна ефективност, което се дължи на липсата на стимули за рационално енергопотребление, внедрените мерки по ЕЕ не могат да се усетят веднага от всички граждани, като например асфалтирането на една улица или изграждането на малък инфраструктурен обект. Конкретните причини, които създават проблеми с ефективното използване на енергията в общината и пречат за реализацията на целенасочени действия за ЕЕ на общинските обекти са следните:

- недостатъчната осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията, недостатъчната институционална база, затруднения достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ и други;
- стари и амортизирани отоплителни инсталации в училищата и детските градини;
- не добро състояние на ограждащите конструкции на сградите – липса на топлоизолация, еднокатна и неуплътнена дограма, течове, разрушаващи конструкциите и др;
- сравнително високи цени на новите енергоикономични материали

Текущото състояние на енергийното потребление на основните обекти, собственост на община Струмьяни (енергийни потребители) за последните три години – 2015, 2016 и 2017 г. е видно от таблицата по-долу:

№ по ред	Сграда	Обследване за енергийна ефективност	ГОДИШНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ											
			Ел. енергия kWh			Дизелово гориво t			Дърва m ³			Въглища t		
			2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
1	Административна сграда на ОБА Струмьяни	Да	74536	73360	78809	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	ДГ „Патиланци“, с. Микрево	Да	64800	70276	68000	1000.90	253.150	265.870	0	0	0	0	0	0
3	СУ "Св. П. Хилендарски", с. Микрево	Да	51345	58335	79663	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Кметство Илинденци	Не	6764	6863	4064	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Кметство Микрево	Не	13100	17011	17402	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Кметство Драката	Не	60	108	385	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Кметство Игралци	Не	563	1553	1001	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Кметство Никудин	Не	232	0	398	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Кметство Добри Лаки	Не	64	76	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Кметство Раздол	Не	859	830	1378	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Кметство Цапарево	Не	511	462	265	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Кметство Каменица	Не	48	36	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Кметство Горна Крушица	Не	389	509	374	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Дом в село Раздол	Не	184747	140436	162450	0	0	0	58	59	38	0	0	0
15	ЕЖ 1 село Раздол	Не	19101	22538	22282	0	0	0	25	25	25	0	0	0
16	ЕЖ 2 село Раздол	Не	28845	31305	32045	0	0	0	25	25	25	0	0	0
17	Училищна сграда село Струмьяни	Не	15695	12213	14939	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	НЧ с. Микрево	Не	11196	12644	10989	0	0	0	0	0	0	0	0	0

По отношение на разходите на общината за енергия като консумира е предимно за съоръжения, отопление и осветление.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Текущо състояние на енергийно потребление на уличното осветление за последните три години както следва:

- през 2017 г. потреблението на ел. енергия за улично осветление е 343 315 kWt
- през 2016 г. потреблението на ел. енергия за улично осветление е 459 267 kWt
- през 2015 г. потреблението на ел. енергия за улично осветление е 506 977 kWt

По отношение на уличното осветление се наблюдава намаление на енергийното потребление. Но има още възможности за внедряване на енергоспестяващи мероприятия.

През последните години в община са осъществени някои ефективни дейности за подобряване на енергийната ефективност на общинския сграден фонд. Въпреки това състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински сгради налагат провеждането на мерки за намаляване разходите на енергия, както и влагане на инвестиции физическото обновяване на сградите и подмяна на съоръженията. Подобряването на топлоизолацията, модернизирани отоплителни инсталации, могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд.

Основните причини за високите разходи за потребление на горива и енергия са: лошото състояние на сградите и конструкциите – без стандартните изолации на покриви и стени, осветление с енергоемки светлоизточници, липса на режим за топлоподаване.

За да се постигне енергийна ефективност при консумацията на енергия е необходимо да се направят енергийни обследвания на обектите и да се установят рентабилните мерки за реализиране на икономии и подобряване на комфорта на обитаване в сградите.

Дейностите по намаляване на енергопотреблението в тези сфери могат да се обединят в следните групи:

- **Дейности в общинските сгради** – енергийни обследвания за установяване на потенциала за икономия на енергия, предпроектни проучвания в сгради със значителен потенциал за икономия, разработване на дългосрочни планове за действия по отношение на сградите на територията на общината;
Участване в европейски субсидиращи програми за инсталиране на възобновяеми енергийни източници
- **Дейности в уличното осветление** – разработване на планове за поддържане на системата за улично осветление, подобряване на ефективността на енергопотреблението в процеса на експлоатация.
Участване в европейски субсидиращи програми за инсталиране на енергоспестяващи и автономни соларни лампи

Резултатите от изброените по-горе действия могат да се очакват в следните направления:

1. Икономия на финансови средства, които може да се използват за

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

инвестиционни цели в областта на енергийната ефективност и други области за развитие на общината.

2. Намаляване на замърсяването на околната среда
3. Намаляването на потреблението на енергия в общинските сгради може да послужи като пример и стимул за подражание от други крайни потребители.
4. Преминаване към съвременни чисти отопляеми средства – климатици, водни колектори и др.

Основните трудности за развитие на енергийната ефективност в общината са:

- Ограничените възможности за собствени капиталови разходи на общините, независимо от предназначението им. Сравнително труден достъп до инвестиции за енергоуправление и реиновация на сгради и съоръжения;
- Все още липса на сравнително евтин финансов ресурс;
- Честата смяна на нормативната уредба възпира потенциалните инвеститори в енергийната инфраструктура на общините;
- Недостатъчна осведоменост на потребителите за съществуващи нови технологии и възможности за намаляване на консумацията.
- Недостатъчно регламентирана институционална база и рамка.
- Все още не прилагане на комплексен подход и координирани действия на отделните институции, участващи в планирането и управлението;
- Морално и физическо остаряване на инсталациите;
- Строителство, несъобразено с икономия на енергия;
- Невъзможност за дългосрочно планиране;
- Липса на разбиране на проблемите на енергопотреблението;
- Недостатъчни средства за въвеждане на енергоспестяващи средства.
- Невъзможност да се избира доставчика на ел. енергия и договаряне на по-добри условия

В страна като България, където енергийната система е силно централизирана общината се явява производител единствено в производството на топлинна енергия в детски градини. В бъдеще в Община Струмьяни приложение могат да намерят използването на ВЕИ и използването на битовите отпадъци за производство на енергия. При извършените проучвания е установено, че Община Струмьяни има добър теоритичен потенциал от ВЕИ.

Общият извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в Община Струмьяни и всички тези мерки са възможни, но за реализирането им са необходими много средства, с които на този етап общината не разполага и ще разчита на финансиране от оперативни програми.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

4. Цел и обхват

Основната цел при разработването на общинска програма по енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и програмите и проектите за тяхното изпълнение. Това в днешно време прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия, което ще допринесе за устойчивото развитие на общината като цяло.

Цел 1: Повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради

Очаквани резултати:

1. Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийната ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, съвместно със саниране на сградите;
2. Намаляване на разходите за енергия;
3. Намаляване на разходите за горива;
4. Намаляване на емисиите на CO²;
5. Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
6. Удължен живот на обновените сгради.

Инвестиционни проекти:

Обследване за енергийна ефективност на сгради, въвеждане на енергоспестяващи мерки и сертифициране на сгради с площ над 250 кв.м., общинска собственост /съгласно Закона за енергийната ефективност/ в това число изграждане на общински фотоволтаични модули за производството на електроенергия по покривните пространства.

Цел 2: Обновяване на уличното осветление в общината.

Очаквани резултати:

1. Подобряване на качеството на уличното осветление;
2. Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия;
3. Намаляване на емисиите на CO²;
4. Намаляване на уличната престъпност и страха от престъпността;
5. Справяне със социална неравнопоставеност, чрез обновление на районите в неизгодно положение;
6. Намаляване на пътно-транспортните произшествия;

Инвестиционни проекти:

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Подмяна на улични осветителни тела с нови енергоспестяващи с модерен дизайн и дълъг живот и изграждането на автономно улично светодиодно LED осветление захранвано от соларни фотоволтаични панели.

Цел 3: Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Очаквани резултати:

1. Намаляване на годишните разходи на енергия;
2. Намаляване на емисиите на CO²;
3. Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
4. Удължен живот на обновените сгради;

Неинвестиционни дейности:

Провеждане на информационни кампании за насърчаване повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради

Цел 4: Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото използване

Очаквани резултати:

1. Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ на територията на общината;
2. Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината;
3. Енергийна информационна база на общината;

Неинвестиционни дейности:

Проучване потенциала на територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- възобновяеми енергийни източници в различни сектори;
- слънчевата енергия за производството на гореща вода и електричество;
- проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината
- проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност;

Обхват на плана

Изпълнението на Общинския план за енергийна ефективност ще се осъществи за период от 3 години. Ще се изготви програма за реализация на плана, където ще се вземе под внимание финансовото осигуряване и тежест на плана върху общинския

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

бюджет както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на плана и възможностите за неговото реално изпълнение.

5. Избор на програми, дейности и мерки

След направения анализ и оценка на изходното състояние, както и на потенциала за енергийна ефективност в различните сектори на община Струмьяни бяха избрани приоритетни проекти, които да се изпълняват в рамките на Плана за енергийна ефективност за периода 2018-2021 г., които са посочени в таблица № 4.

Направления, сектори и проекти	Видове планирани дейности			
	Инвестиционни		Не инвестиционни	
	Общината като консуматор на енергия	Общината като производител и доставчик	Общината като регулатор	Общината като мотиватор
Цел 1. Повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради				
Мярка 1.1. Повишаване на енергийната ефективност на сгради, общинска собственост	<p>Възлагане извършването на енергийни обследвания на 25 общински сгради; Възлагане изготвянето на необходимата строителна документация, съгласно ЗУТ. Реализация на проекти за саниране, рехабилитация и енергийноэффективна реконструкция на общинските сгради. Енергийно обследване и издаване на сертификати за ЕЕ.</p>	<p>Проучване на алтернативни възможности за отопление на обектите.</p>	<p>Извършване на предпроектни проучвания; Подготовка на апликационни формуляри, събиране и окомплектоване на съпътстваща документация за кандидатстване с проекти за финансиране по Оперативните програми. Провеждане на процедури за подбор на изпълнител, съгласно ЗОП, за реализиране на получили финансиране проекти.</p>	<p>Включване на проектите в Плана за развитие на община Струмьяни и ежегодните програми за реализацията му. Популяризиране и визуализиране на изпълнените проекти. Провеждане на образователно-информационна кампания сред учители и ученици за формиране на енергоефективно поведение.</p>
Инвестиционни проекти				
Детска градина в село Илинденци				
СУ "Паийси Хилендарски" с. Микрево				
Училищна сграда с. Струмьяни				
Столова към училището в село Илинденци				
Здравна служба село Микрево				
Детска градина с. Струмьяни				
Масивна сграда на два етажа, хаходяща се в УПИ XXII в кв. 66 по РП на с. Микрево				

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Административна сграда, с. Добри Лаки				
Училищна сграда в село Игралище				
Сграда находяща се в ПИ №2 в околоръстен полигон на с. Гореме				
Сграда находяща се в ПИ №2 в околоръстен полигон на с. Гореме				
Училищна сграда, с. Добри Лаки				
Административна сграда, с. Игралище				
Училищна сграда, с. Клепало				
Административна сграда, с. Микрево				
Масивна сграда на два етажа, находяща се в УППИ ХХІІ, кв. 66 по РП на село Микрево				
СУ „Св. П. Хилендарски”, с. Микрево				
НЧ „Братя Миладинови”, с. Микрево				
Читалищна сграда в село Раздол				
Училищна сграда в село Раздол				
Част от сграда находяща се в УПИ VII в кв. 18 по РП на с. Струмьяни				
Част от втори етаж, находящ се в УПИ I, кв. 27 по РП на село				

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Струмяни				
Училищна сграда, село Цапарево				
Здравна служба, село Цапарево				
Общежитие, село Цапарево				
Цел 2. Обновяване на уличното осветление в общината				
Инвестиционни проекти				
Въвеждане на енергийно ефективно улично осветление в селата Илинденци и Струмяни	Реализация на проекта		Разработване на проект, набиране на съпътстващите документи и кандидатстване за финансиране по ОП. Подбор на фирма изпълнител.	Включване на проекта в Плана за развитие на община Сапарева баня. Популяризиране и визуализиране след изпълнението на проекта.
Цел 3. Популяризиране и насърчаване на добрите практики в сферата на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината				
МЯРКА 3.1. Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината				
Неинвестиционни дейности				

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Прилагане на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд – частна собственост на територията на община Струмьяни				Организиране на информационна кампания сред гражданите за условията и ползите от реализация на проекти за обновяване на жилищния фонд – частна собственост на територията на общината. организиране на срещи и дискусии с представители на бизнеса, въвличане в общите усилия на общината в тази насока.
Цел 4. Проучване на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване				
Неинвестиционни проекти				
Енергийна информационна база на общината.			Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност. Създаване и осигуряването на поддържането на енергийна информационна база на общината.	Широкомасщабна информационна кампания. Изготвяне на презентационни материали и брошури.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

Разработване на енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.			Разработване на енергиен баланс на общината на основата на установения потенциал на ВЕИ	
Създаване на предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ			Проучвания на потенциала на територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на ВЕИ в различни сектори (вкл. в областта на туризма); слънчева и геотермална енергия за производство на електричество;	
Идентифициране на финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината.			Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината, в т.ч. по линия на оперативните програми за регионално развитие и за развитие на селските райони.	
Управление на енергията на територията на общината			Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението	

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

			на енергийната програма на общината и публикуване на периодични информации.	
--	--	--	---	--

Реализирани проекти по енергийна ефективност в община Струмьяни към 30.03.2018 г. са показани в таблица № 5.

№	Проект	Финансиран	Период на изпълнение	Етап на изпълнение
1	ОР Фасада на сградата на ОбА Струмьяни и околното ѝ пространство	Красива България	2005 г.	Изпълнен
2	Спортно – възстановителен център за хора с увреждания към Стадион с. Микрево	Красива България	2007 г.	Изпълнен
3	Изграждане на защитено жилище с. Раздол	МТСП	2007 г.	Изпълнен
4	Изграждане на второ защитено жилище с. Раздол	МТСП	2007 г.	Изпълнен
5	Довършителни работи в пристройка към ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Струмьяни	МОН	2008 г.	Изпълнен
6	СОУ „Пайсий Хилендарски” с. Микрево	Красива България	2008 г.	Изпълнен
7	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Илинденци	МОН	2009 г.	Изпълнен
8	Инвестиция в бъдещето на община Струмьяни – ремонт на детски градини в община Струмьяни	ОПРР-МРРБ	2009 г.	Изпълнен
9	Основен ремонт на сградата на ДВХПР с. Раздол	СИФ	2009 г.	Изпълнен
10	Партър по проект „Бизнес инкобатор – икономическо развитие и видимостта на граничния регион”, Приоритетна ос 1 – Икономическо развитие и социално	Програма за ТГС между Република България и Македония	2011-2013 г.	Изпълнен

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

	сближаване, Сфера на интервенция 1.1 – икономическо развитие с водещ партньор община Берово			
11	Проект: Създаване на посетителски център за предоставяне и експониране на местното и културно наследство в община Струмьяни” по мярка 313 – Насърчаване на туристическите дейности	НПРСР-МЗХ	2011-2013 г.	Изпълнен
12	Извършване на работни работи на сграда на Читалище „Братя Миладинови” с. Микрево	Програма за европейско териториално сътрудничество Гърция – България 2007-2013	2012 – приключил ремонта	Изпълнен
13	Обект: Локална отоплителна централа за отопление и производство на БГВ, работеща на КПГ в ОДЗ „Патиланци” село Микрево Под обект: Инсталация на компресиран природен газ (КПГ), ГРП -200/4 bar, ГРЗТ [4/0,1 bar]; G16 бутилкова батерия (бюндел) захранващи горелки на природен газ в котлено помещение	ТГС България – Македония “Ръка за ръка – българче и македонче”	2013-2015 г.	Изпълнен
14	Обект: Локална отоплителна централа за отопление и производство на БГВ, работеща на КПГ в ОДЗ „Патиланци” село Илинденци Под обект: Инсталация на компресиран природен газ (КПГ), ГРП -200/4 bar, ГРЗТ [4/0,1 bar]; G16 бутилкова батерия	ТГС България – Македония “Ръка за ръка – българче и македонче”	2013-2015 г.	Изпълнен

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

	(бюндел) захранващи горелки на природен газ в котлено помещение			
15	Обект: Локална отоплителна централа за отопление и производство на БГВ, работеща на КПГ в ОДЗ „Патиланци” село Струмьяни Под обект: Инсталация на компресиран природен газ (КПГ), ГРП -200/4 bar, ГРЗТ [4/0,1 bar]; G16 бутилкова батерия (бюндел) захранващи горелки на природен газ в котлено помещение	ТГС България – Македония “Ръка за ръка – българче и македонче”	2013-2015 г.	Изпълнен
16	Въвеждане на енергийно осветление в село Микрево	ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ИНТЕРРЕГ-ИПП БЪЛГАРИЯ – БЮР Македония по ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ П НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	2017-2018 г.	Изпълнен
17	Изграждане на детски площадки и спортни съоразения, и ремонт на сградата на детска градина „Патиланци”, с. Микрево		2018-2019 г.	В процес на изпълнение

Списък с разработени проекти за реализиране по енергийна ефективност в община Струмьяни към 30.03.2018 г. са показани в таблица № 6

№	Проект	Година на проектиране	Финансиране
1	Изграждане на център за социална рехабилитация и интеграция, находящ се в кв. 59, УПИ Х в село Микрево	2016 г.	Структурните фондове на ЕС; Държавни субсидии; Общински бюджет;
2	Ремонт и обновяване на	2016	Структурните фондове на

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

съществуваща сграда и превръщането ѝ в посетителски център, находяща се в кв. 44 в село Илинденци	ЕС; Държавни субсидии; Общински бюджет;
---	---

6. Очаквани ефекти от изпълнението на Плана за енергийна ефективност за периода 2018-2021 г. и програмата за неговото изпълнение

Прилагането на програмата ще допринесе за повишаването на жизнения стандарт на населението, опазването на околната среда и подобряването на екологичната обстановка, изграждането на нова и разширяването на съществуващата инфраструктура, които са приоритети за развитието на общината. Чрез повишаване на енергийната ефективност ще се намалят разходите на общинския бюджет и ще се осигурят средства за решаване на други жизнено важни обществени проблеми.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на ПЕЕ, са следните:

- Икономия на електрическа енергия;
- Икономия на гориво;
- Намалени емисии парникови газове;
- Икономия на средства.

Освен горните практически резултати, изпълнението на ПЕЕ ще доведе до:

- Опазване на околната среда;
- Забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- Подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- Диверсифициране на енергийните доставки и намаляване зависимостта на обектите от цените на горива и енергии;
- Създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- Създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици, по-голяма сигурност на доставките и намаляване на цената на първичните енергоресурси;
- Подпомагане постигането на устойчиво енергийно развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България относно:
 - Рамковата конвенция на ООН по Изменение на климата, приета през юни 1992 г., и ратифицирана от България на 16 март 1995 г.;
 - Протокола от Киото, ратифициран през 2002 г., съгласно който страната ни има задължение да намали емисиите на парникови газове през периода 2008-2012 г. с 8 % от общото количество емисии спрямо базисната 1988 г.

Очаквани ефекти от ефективното прилагане на общинския план за енергийна ефективност в следните области:

1. Енергийна инфраструктура - оценяване на съществуващите възможности за икономии, с помощта на енергийните показатели, повишаване на информираността

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

за ползите и предимствата по отношение на енергийната ефективност, намаляване на енергопотреблението, оползотворяване на местни ВЕИ, постигане на устойчиво енергийно развитие.

2. Образование, здравеопазване, социални услуги, спорт, култура, административни сгради - намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; намаляване потреблението на горива и ел. енергия; приваждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите; повишаване комфорта на обитаване в сградите, което ще спомогне за по - ефективен учебен и работен процес; разширяване възможностите за провеждане на културни и научни прояви; повишаване на съзнанието на подрастващите в ефективно ползване на горива, енергия и вода.

3. Улично осветление – приваждане на системата в устойчиво състояние; намаляване разходите за поддръжка и експлоатация; намаляване на вредните емисии, вследствие намалена консумация на електроенергия; повишаване безопасността при движение на пешеходци и създаване на комфортна нощна среда.

4. Жилищен сектор, промишленост – повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; намаляване разходите и потреблението на горива, енергия и вода в частния и обществен сектор.

5. Местни кадри – създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво, както и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани по европейски програми и фондове.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологична значимост.

Освен това е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления.

7. Етапи на изпълнение

Предвид специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти е препоръчително Плана за енергийна ефективност да се изпълни на няколко етапа:

• Обследване за енергийна ефективност на сгради и системи

Детайлно обследване на енергийната ефективност на общинските сгради и на ситемите за улично осветление, анализ на фактическите енергийни баланси и идентифициране на проектите;

• Инвестиционно намерение

Това включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението ѝ и др. Тези проучвания следва да изяснят и положението по редица маркетингови, технологически и други въпроси.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

• Предварително проучване

Необходимо е да се направи предварително (т.нар. предпроектно) проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление - състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др.

• Инвестиционен проект

Разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи поради спецификата и обема на предвидените дейности.

• Подготовка и изпълнение на строителството

Това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително – монтажни дейности за постигане на поставената цел.

• Мониторинг

За установяване намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

8. Източници на финансиране

В момента общината не разполага със собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ, а в интерес е да реализира подобни проекти, тъй като се изразходват значителни средства от бюджета за енергийни ресурси. Реализирането на подобни проекти не само ще облекчи общинския бюджет, но и ще доведе до повишаване на благосъстоянието на жителите на общината. Те са атрактивни и изгодни, тъй като имат енергоспестяващ ефект. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влагането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на националната конкурентноспособност, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и средство за борба с бедността и създаване на допълнителна заетост.

За реализиране на проектите, които са включени в Общинската програма по Енергийна ефективност, може да бъдат използвани следните източници на финансиране:

Държавен бюджет - средствата за изпълнение на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по ЕЕ се предвиждат ежегодно в републиканския бюджет, в съответствие с възможностите му;

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

- Общински бюджет - собствени средства за изпълнение на целеви програми за осъществяване на мерки по ЕЕ - при ЕСКО договори от собствен капитал на изпълнителя или чрез предоставяне на участие в ПЧП на други инвеститори (търговски дружества, банки);
- Заеман капитал - предоставян от финансови институции (банки, фондове, търговски дружества, включително и предприятия, предлагащи услуги в областта на енергийната ефективност), емисии на Общински облигационни заеми (ценни книжа), финансов лизинг и др.
- Безвъзмездни средства (грант, субсидия) от различни фондове и европейски програми;

За правилното прилагане на финансовите механизми и за да може Общината най-ефективно да се възползва от тях е необходимо: задълбочено проучване на условията за финансиране, правилно ориентиране на целите на конкретен проект към целите на определена програма или фонд, точна оценка на възможностите за съфинансиране и партньорство, достижими, изпълними и измерими екологични и икономически ползи от проекта, ресурсно обезпечаване и ефективен контрол над дейностите и разходване на средствата.

Финансирането (цялостно или частично) на *проектите по Енергийна ефективност може да се осъществи от различни източници*, като ползването на всеки от тях зависи от юридическия статут на собственика на проекта, както и от спецификата на самия проект, а именно:

Бюджетни средства

Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година.

При обекти общинска собственост средствата, предоставяни от държавния бюджет, могат да бъдат заявени чрез бюджетите на общините и се определят като целеви субсидии от държавния бюджет. За реализирането на програми за енергийна ефективност, в съответствие с изискванията на чл.12, ал. 5 от ЗЕЕ, съставяни всяка година от централните органи на изпълнителната власт, областните управители и другите държавни органи, се предвиждат средства от държавния бюджет. Средствата са съобразно възможностите на бюджета за съответната година.

Собствени средства

Стопанските субекти могат да реализират предложените мерки за енергийна ефективност чрез собствени средства. Възможно е да ползват и някои от споменатите по-горе механизми.

ОБЩИНА СТРУМЯНИ

9. Наблюдение и контрол

Наблюдението на изпълнението на Общинския план за енергийна ефективност се извършва от Областния съвет за устойчиво енергийно развитие и от Агенцията за устойчиво енергийно развитие - специализирана структура сформирана по силата на Закона за енергийната ефективност за осъществяване на взаимодействие с органите на държавната власт и местно самоуправление при изпълнение на мерките за енергийна ефективност. Тя ежегодно събира и обобщава информация за изпълнението на плановете за енергийна ефективност.

Наблюдението и контролът на плана и на общинската програма по ЕЕ продължава през целия период на действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година /при приемане на бюджета за всяка следваща година/.

При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това отново в Общинския съвет. ПЕЕ има отворен характер и в срока на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, срещаните проблеми и финансовите възможности.

О Б Щ И Н А С Т Р У М Я Н И

10. Отчет от Изпълнението

В съответствие с чл. 12, ал.5 от Закона за енергийна ефективност държавните и местни органи представят ежегодно на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие отчети за изпълнението на програмите по ал.2 от ЗЕЕ. Отчетите за изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ се попълват и изпращат по утвърден образец от изпълнителния директор на АУЕР. Този образец е разработен в таблична форма, посредством която се систематизират данните и резултатите (очаквани и постигнати) от изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ. Към образца са разработени и указания за неговото попълване.

За получаване на актуалните форми за отчет и указанията към тях се използва сайта на АУЕР - www.seea.government.bg

Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще се осъществи за период от три години.